

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Ympäristö- ja luonnonvarat
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi
pihla.kivisto@ely-keskus.fi

Poikkeaminen luonnonsuojelulain 53 §:n mukaisista yksityisen luonnonsuojelualan rauhoitusmääräyksistä, 74 §:n mukaisista rauhoitettujen kasvilajien rauhoitussäännöksistä ja 87 §:n mukaisista määräyksistä koskien eliölaajien hallussapitoa

VIREILLE 23.4.2024

HAKIJA Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

HAKEMUS

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) hakee Hämeen ELY-keskukselta lupaa poiketa:

- 1) luonnonsuojelulain (9/2023) 53 §:n mukaisista yksityisen luonnonsuojelualan rauhoitusmääräyksistä koskien Kirkkonummella sijaitsevia Vrångnäsuddenin lehtoalueen luonnonsuojelualuetta (YSA011709) ja Volsin tammirinnelehdon luonnonsuojelualuetta (YSA013290),
- 2) luonnonsuojelulain 74 §:n mukaisista rauhoitettujen sammallajien rauhoitussäännöksistä koskien lahokaviosammalta (*Buxbaumia viridis*) ja korpipohtosammalta (*Herzogiella turfacea*) sekä
- 3) luonnonsuojelulain 87 §:n mukaisista määräyksistä koskien em. sammallajien hallussapitoa.

Uudenmaan ELY-keskus on tilannut T:mi Solja Kvarnströmiltä hakasuikerosammalen (*Brachythecium campestre*) esiintymien sekä muiden uhanalaisten sammallajien kartoitukset Kirkkonummella sijaitsevalta Vrångnäsuddenin luonnonsuojelualueelta (YSA011709) ja Volsin tammirinnelehdon luonnonsuojelualueelta (YSA013290). Työ liittyy Helmi-elinympäristöohjelman luonnonhoitotöitä varten tehtäviin selvityksiin, jossa pyritään kartoittamaan edellä mainittujen suojelualueiden uhanalaisia sammallajeja. Pyrkimyksenä on parantaa mahdollisesti alueella kasvavien uhanalaisten lajien elinolosuhteita ja huomioida ne alueelle laadittavassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Alueella mahdollisesti esiintyviä rauhoitettuja sammallajeja ovat lahokaviosammal (*Buxbaumia viridis*) ja korpipohtosammal (*Herzogiella turfacea*).

3.5.2024

Kartoitusten toteuttamiseksi haetaan lupaa poiketa luonnonsuojelualan rauhoitusmääräyksistä sekä rauhoitettujen sammalajien rauhoitussäännöksistä (Luonnonsuojelulaki 9/2023) ajalle 1.5.–31.8.2024 sammalnäytteiden keräämiseksi tunnistamista ja museoon toimitettavia näytteitä varten. Lisäksi haetaan lupaa poiketa rauhoitetun kasvin hallussapitokiellosta (luonnonsuojelulaki 9/2023) lajimääritystä ja kasvinäytteiden museoon toimittamista varten ajalle 1.5.–30.11.2024. Turun kasvitieteellinen museo on osoittanut kiinnostuksensa museonäytteisiin, museo kuuluu CITES-lupamenettelystä vapautettuihin laitoksiin (rekisteröintinumero FI 017).

Työn toteuttaja

Lupia haetaan luontokartoittaja Esa Ervastille ja luonnonsuojeluasiantuntija Esko Vuoriselle. Kartoituksesta saatavat havaintotiedot tullaan tallentamaan LajiGIS-järjestelmään, josta lajitieto siirtyy myös Lajitietokeskuksen aineistoihin.

Hakija on 24.4.2024 täydentänyt hakemustaan seuraavasti: Sammalnäytteitä kerätään vain lajimäärityksen kannalta tarpeellinen ja välttämätön määrä.

HANKKEEN SJOITTUMINEN SUOJELUALUEILLE

Vrånngnäsuddenin lehtoalueen luonnonsuojelualue sijaitsee kokonaan ja Volsin tammirinnelehdon luonnonsuojelualue osittain Meikon – Lapträskin Natura-alueella (FI0100021, SAC). Natura-alueen suojeluperusteena on useita luontotyyppisiä sekä kaksi eläinlajia.

TOIMIVALTAINEN VIRANOMAINEN

Kartoitukset toteutetaan osana Uudenmaan ELY-keskuksen Helmi-elinympäristöohjelmaa.

Ympäristöministeriö on 18.12.2023 antamallaan päätöksellä määrännyt Hämeen ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen toistaiseksi käsittelemään ja ratkaisemaan tietyt Uudenmaan ELY-keskuksen Helmi-elinympäristöohjelmaan liittyvät hakemukset poiketa luonnonsuojelulain säädöksistä, mikäli asian puolueeton käsittely muuten vaarantuisi. Määräys on pysyväisluonteinen.

PÄÄTÖS

Hämeen ELY-keskus myöntää Uudenmaan ELY-keskukselle ja T:mi Solja Kvarnströmille luvan poiketa Vrånngnäsuddenin lehtoalueen luonnonsuojelualueen (YSA011709) ja Volsin tammirinnelehdon luonnonsuojelualueen (YSA013290) rauhoitusmääräyksistä (Luonnonsuojelulaki 54 §).

3.5.2024

Lisäksi myönnetään lupa poiketa rauhoitettujen laho-kaviosammalen (*Buxbaumia viridis*) ja korpipohtosammalen (*Herzogiella turfacea*) rauhoitussäännöksistä lajien näytteenottoa (Luonnonsuojelulaki 83 §) ja väliaikaista hallussapitoa (Luonnonsuojelulaki 89 §) varten.

Lupa myönnetään Helmi-elinympäristöohjelman luonnonhoitotöitä varten tehtäviin selvityksiin, joilla pyritään kartoittamaan edellä mainittujen suojelualueiden uhanalaisia sammallajeja. Pyrkimyksenä on parantaa alueella mahdollisesti kasvavien uhanalaisten lajien elinolosuhteita ja huomioida ne alueelle laadittavassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Lupa myönnetään seuraavin ehdoin:

1. Lupa on voimassa 30.11.2024 saakka.
2. Lupaa saavat käyttää luontokartoittaja Esa Ervasti ja luonnonsuojeluasiantuntija Esko Vuorinen. Mikäli luvan piiriin tulee tarve lisätä myöhemmin muita henkilöitä, tulee heidän nimensä ilmoittaa Hämeen ELY-keskukselle.
3. Luvan mukaisia toimenpiteitä suoritettaessa tulee varmistua siitä, että sammalnäytteitä kerätään vain lajimäärityksen kannalta tarpeellinen ja välttämätön määrä, ja ettei selvityksen kohteena olevien sammalpopulaatioiden säilyminen alueilla vaarannu.
4. Tämä lupa on pidettävä mukana maastossa (esim. puhelimessa) ja esitettävä pyydettyä.
5. Tämä lupa ei oikeuta luvan saajia sammallajien pysyvään hallussapitoon. Mahdolliset otetut näytteet tulee toimittaa lajinmäärityksen jälkeen viivytyksettä luonnontieteelliselle museolle, jolla on lupa näytteiden pysyvään hallussapitoon.
6. Kertynyt lajihavaintotieto tulee tallentaa LajiGIS-järjestelmään.
7. Raportti luvan käytöstä ja tehdyistä lajihavainnoista tulee toimittaa Uudenmaan ELY-keskukselle (kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi) ja kopio raportista Hämeen ELY-keskukselle (kirjaamo.hame@ely-keskus.fi) 31.12.2024 mennessä. Raportista tulee käydä ilmi, milloin havaintotietojen LajiGIS-tallennukset on tehty.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Vrångnäsuddenin lehtoalueen luonnonsuojelualue (YSA011709) on perustettu 8.3.1975 Uudenmaan lääninhallituksen päätöksellä No 2200. Alueella on kielletty mm. kaikenlainen maaperän, kasvillisuuden ja eläimistön vahingoittaminen. Volsin tammirinnelehdon luonnonsuojelualue (YSA013290) on perustettu 26.1.1993 Uudenmaan lääninhallituksen päätöksellä LUO 13. Alueella on kielletty mm. kasvien ja kasvinosien ottaminen ja vahingoittaminen (marjoja ja sieniä lukuun ottamatta).

3.5.2024

Luonnonsuojelulain (9/2023) 54 §:n 1 momentin mukaan ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualueelta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen taikka tutkimuksen kannalta.

Korpihohtosammal ja lahekaviosammal ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n 2 momentin nojalla luonnonsuojeluasetuksella (1066/2023) rauhoitettuja lajeja, joiden poimiminen, kerääminen, irti leikkaaminen, juurineen ottaminen tai hävittäminen, joko kokonaan tai osittain, on luonnonsuojelulain 74 §:n nojalla kielletty. ELY-keskus voi luonnonsuojelulain 83 §:n nojalla myöntää luvan poiketa 74 §:ssä säädetystä, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Korpihohtosammal kuuluu lisäksi luonnonsuojelulain 79 §:ssä tarkoitettuihin luontodirektiivin liitteen II mukaisiin, Euroopan unionin tärkeinä pitämiin eliölajeihin.

Hakemuksen mukainen kartoitus on tarpeen alueen sammallajiston selvittämiseksi, eikä siitä ole haittaa selvitetävien lajien suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Lisäksi poikkeaminen on tarpeen selvityksen kohteena olevien yksityisten suojelualueiden hoitotoimien suunnittelun kannalta, eikä se vaaranna niiden perustamistarkoitusta.

Hämeen ELY-keskus katsoo, että edellä mainituin perustein luonnonsuojelulain (9/2023) 54 §:n mukainen lupa poiketa Vrångnäsuddenin lehtoalueen ja Volsin tammirinnelehdon yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräyksistä sekä luonnonsuojelulain mukainen lupa poiketa rauhoitettujen lahekaviosammalen (*Buxbaumia viridis*) ja korpihohtosammalen (*Herzogiella turfacea*) rauhoitussäännöksistä lajien näytteenottoa (LSL 83 §) ja väliaikaista hallussapitoa (LSL 89 §) varten ovat tarpeen ja voidaan myöntää sammalkartoituksen suorittamiseksi.

Hämeen ELY-keskus katsoo myös, ettei lupaehtojen mukaisesti suoritettu sammalkartoitus todennäköisesti merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Meikon – Lappträskin alue (FI0100021) on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, eikä luonnonsuojelulain 35 §:n 1 momentin mukainen vaikutustenarviointi siten ole asiassa tarpeen.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 53, 54, 69, 74, 79, 83, 87, 89, 121§

Ympäristöministeriön päätös määrätä toinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ratkaisijaksi luonnonsuojelulain nojalla haettavissa poikkeamisasioissa, VN/34544/2023

3.5.2024

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023)

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

Hämeen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Töiden kiireellisyyden vuoksi luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen vuoksi lykätä.

KÄSITTELYMAKSU

maksutta

Valtioneuvoston elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 antaman asetuksen (1215/2023) mukaan luonnonsuojelua edistävään tutkimustarkoitukseen myönnettävät tai ennallistamis-, kunnostus- ja hoitotoimiin myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

ASAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Luonnonsuojeluasiantuntija Mika Kalliovirta ja ratkaissut Johtava asiantuntija Riitta Ryömä.

Tiedoksianto

Päätös ja tiedoksianto siitä julkaistaan ELY-keskuksen verkkosivuilla.

Päätös

luvan saajille, sähköpostitse

Tiedoksi

sähköpostitse:
Kirkkonummen kunta
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri
ympäristöministeriö

Liitteet

valitusosoitus

Tämä asiakirja HAMELY/982/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/982/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Ryömä Riitta 03.05.2024 15:52
Esittelijä Kalliovirta Mika 03.05.2024 14:35